

Rialachán ón Státrúnaí Sláinte, Leasa agus Spóirt, an [dáta, Uimh.], rialacha beartais a leagan síos maidir le traséilliú le hailléirginí agus lipéadú réamhchúraim (Riail Bheartais maidir le Lipéadú Réamhchúraim)

An Státrúnaí Sláinte, Leasa agus Spóirt,

Ag féachaint don mhéid seo a leanas:

- Airteagal 14(1) agus (2) de Rialachán (CE) Uimh. 178/2002 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 28 Eanáir 2002 lena leagtar síos prionsabail ghinearálta agus ceanglais ghinearálta dhlí an bhia, lena mbunaítear an tÚdarás Eorpach um Shábháilteacht Bia agus lena leagtar síos nósanna imeachta in ábhair a bhaineann le sábháilteacht bia (IO 2002 L 31);
- Iarscríbhinn II, Caibidil IX, pointe 9 de Rialachán (CE) Uimh. 852/2004 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2004 maidir le sláinteachas bia (IO 2004 L 139);
- Airteagal 36(2) de Rialachán (AE) Uimh. 1169/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Deireadh Fómhair 2011 maidir le faisnéis bhia a sholáthar do thomhaltóirí, lena leasaítear Rialacháin (CE) 1924/2006 agus (CE) 1925/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Treoir 87/250/CEE ón gCoimisiún, Treoir 90/496/CEE ón gComhairle, Treoir 1999/10/CE ón gCoimisiún, Treoir 2000/13/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoir 2002/67/CE ón gCoimisiún agus Treoir 2008/5/CE ón gCoimisiún, agus Rialachán (CE) Uimh. 608/2004 ón gCoimisiún (IO 2011 L 304);
- Airteagal 4:81(1) den Ghníomh um an Díl Riaracháin Ginearálta [Awb];

FORÓGRAÍTEAR LE SEO A LEANAS:

Airteagal 1

Sa Riail Bheartais seo, beidh feidhm ag na téarmaí agus na sainmhínithe seo a leanas:

- *táirgí bia ceardaíochta*: táirgí bia a sholáthraíonn an táirgeoir go díreach i gcainníochtaí beaga don tomhaltóir deiridh, nó do bhunaíochtaí miandíola áitiúla a sholáthraíonn go díreach don tomhaltóir deiridh;
- *lipéadú ailléirginí réamhchúraim*: faisnéis faoi láthair neamhbheartaithe substaintí nó táirgí i mbia a d'fhéadfadh a bheith ina gcúis le hailléirgí nó le héadulaingtí.

Airteagal 2

1. Tá lipéadú réamhchúramach ailléirginí bunaithe ar thorthaí measúnaithe riosca arna dhéanamh ag oibreoirí gnólachtaí bia.
2. Ní chuirfear lipéadú ailléirgine réamhchúraim i bhfeidhm ach amháin má léirítear sa mheasúnú riosca dá dtagraítear i mír 1 gur sáraíodh ceann amháin nó níos mó de na luachanna tagartha a leagtar amach san Iarscríbhinn.
3. De mhaolú ar mhír 2, féadfar lipéadú ailléirginí a chur i bhfeidhm mar bheart réamhchúraim ar bhianna ceardaíochta má léirítear sa mheasúnú riosca gur féidir traséilliú a dhéanamh le ceann amháin nó níos mó de na hailléirginí a liostaítear san Iarscríbhinn sa chleachtas.

4. Úsáidfean an fhoclaíocht 'Féadfaidh xxx a bheith ann' nó 'Níl sé oiriúnach do xxx' nuair a chuirtear lipéadú réamhchúraim i bhfeidhm.

Airteagal 3

Tiocfaidh an Riail Beartais seo i bhfeidhm an 1 Eanáir 2026.

Airteagal 4

Déafnar an Riail Bheartais a ghairm mar seo a leanas: Lipéadú réamhchúraim ailléirginí.

Foilseofar an Riail Beartais seo, mar aon lena nótaí míniúcháin, in Iris an Rialtais.

An Státrúnaí Sláinte Poiblí, Leasa agus Spóirt,

Iarscríbhinn a ghabhann le hAirteagal 2

Iarscríbhinn Tagairtluachanna le haghaidh measúnaithe riosca

(Iarscríbhinn dá dtagraítear in Airteagal 2(2) agus (3) den Rial Bheartais maidir le Lipéadú Réamhchúraim)

Ailléirgin	Dáileog thagartha molta ar bhonn ED ₀₅ (mg de phrótéin iomlán an ailléirgin)
Ubh	2.0
Lúipín	15.0
Bainne	2.0
Mustard	0.40
Cnónna:	
- Almond	1.0
- Cnó caisiú	1.0
- Colchnó	3.0
- Cnó Macadamia	1.0
- Cnó na Brasaíle	1.0
- Cnó Peacáin	1.0
- Cnó piostáise	1.0
- Galchnó	1.0
Pís talún	2.0
Crústaigh	200.0
Soilire	1.0
Seasaman	2.0
Pónaire soighe	10.0
Cruithneacht / Gránaigh ina bhfuil glútan	5.0*
Iasc	5.0
Moilisc	20.0

* Maidir le gránaigh ina bhfuil glútan, 5.0 mg a bheidh i luach tagartha na cruithneachta mura sáraíonn an táirge deiridh an tiúchan 20 mg/kg de ghlútan. Sa chás sin, tá feidhm leis seo mar theorainn.

An dáileog thagartha (RfD) a thiontú go teorainn ghníomhaíochta

Ba cheart an dáileog thagartha seo a thiontú go tiúchan i mg/kg (ppm), ar a dtugtar an teorainn gníomhaíochta. Leagtar amach thíos tiontú mhéid absalóideach na dáileoige thagartha go teorainn ghníomhaíochta.

Is dearbhmeid próitéine de ailléirgin (mg) in aghaidh na dáileoige/na béile í an dáileog thagartha. Níl sé seo cothrom le tiúchan (mg de phrótéin d'ailléirgin/kg táirge = ppm). Chun an RfD a thiontú ina theorainn gníomhaíochta, úsáidtear an fhoirmle seo a leanas:

$$\text{Actielimiet (ppm)} = \frac{\text{referentiedosis (in mg)}}{\text{consumptiegrootte (in kilo)}}$$

Actielimiet (ppm)	Teorainn ghníomhaíochta (ppm)
Referentiedosis (in mg)	Dáileog thagartha (mg)
Consumptiegrootte (in kilo)	Méid an tomhaltais (i gcileagram)

Nótaí Míniúcháin

I. Ginearálta

1. Réamhrá

Sonraítear sa Rial Bheartais seo úsáid lipéadú ailléirginí mar bheart réamhchúraim, ar a dtugtar lipéadú ailléirginí réamhchúraim freisin (dá ngairtear anseo feasta: PAL). Is é is cuspóir don Rial Bheartais seo a shoiléiriú cathain a bhíonn traséilliú ann le hailléirginí agus cathain ba cheart lipéadú ailléirginí a chur i bhfeidhm mar bheart réamhchúraim.

Substaintí nó táirgí is cúis le hailléirgí nó le héadulaingtí (dá ngairtear anseo feasta: ailléirginí) a d'fhéadfadh a bheith i láthair i mbia de thaisme mar thoradh ar thraséilliú. Tarlaíonn tras-éilliú nuair a thagann ailléirgin i láthair go neamhaireach i mbia ag tiúchan íseal. D'fhéadfadh sé sin tarlú mar gheall ar éilliú an amhábhair a úsáidtear nó éilliú le linn an táirgthe. Cruthaíonn láithreach fhéideartha agus neamhbheartaithe ailléirginí i mbia riosca sláinte do thomhaltóirí a bhfuil ailléirgí bia orthu. Dá bhrí sin, tá sé tábhachtach ar an gcéad dul síos an riosca traséillithe a chosc nó a íoslaghdú trí bhearta coisctheacha a dhéanamh. Ní mór a nochtadh i measúnú riosca cé acu a raibh na bearta coisctheacha éifeachtach go leor. Níor cheart lipéadú ailléirginí a chur i bhfeidhm mar réamhchúram ach amháin má léirítear sa mheasúnú riosca sin go bhféadfadh riosca iarbhír a bheith ag baint leis an táirge i dtrácht do thomhaltóirí a bhfuil ailléirge bia orthu.

Tá sé tábhachtach lipéadú ailléirginí a chur i bhfeidhm i gceart mar réamhchúram, ar thaobh amháin, toisc go bhféadfadh frithghníomhartha agus iarmhairtí antromchúiseacha a bheith mar thoradh ar thiúchan an-íseal ailléirgine i roinnt tomhaltóirí a bhfuil ailléirge bia orthu. Ar an taobh eile, d'fhéadfadh úsáid neamhriachtanach agus/nó iomarcach lipéadaithe ailléirginí mar bheart réamhchúraim teorainn a chur leis an rogha bia atá ag tomhaltóirí a bhfuil ailléirgí bia orthu agus an riosca go bhforbrófaí easnaimh chothaitheacha a mhéadú. Ar deireadh, d'fhéadfadh sé nach nglacfaidh tomhaltóirí a bhfuil ailléirgí orthu an tásca PAL chomh dáiríre céanna, rud a d'fhágfaidh go mbeadh rioscaí sláinte ann.

Déantar tomhaltóirí a chosaint go páirteach i réimse na n-ailléirginí le Rialachán (AE) Uimh. 1169/2011¹, lena gceanglaítear 14 ailléirgin a léiriú nuair atá siad i láthair mar chomhábhair i mbianna réamhphacáilte nó neamh-réamhphacáilte. Ní bheidh gá le tásca éigeantach maidir le hailléirginí bia i gcomhréir leis an Rialachán seo i gcás ina bhfuil ailléirgin bia i mbia mar thoradh ar thras-éilliú. Chun na críche sin, sainmhíníonn an Rialachán seo rabhadh deonach (PAL). Ós rud é nach ann do rialacháin Eorpacha maidir le PAL, in 2016 rinne an Oifig um Measúnú Riosca &

¹ Rialachán (AE) Uimh. 1169/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Deireadh Fómhair 2011 maidir le soláthar faisnéise bia do thomhaltóirí, ag leasú Rialachán (CE) Uimh. 1924/2006 agus (CE) Uimh. 1925/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, agus ag aisghairm Treoir ón gCoimisiún 87/250/CEE, Treoir ón gComhairle 90/496/CEE, Treoir ón gCoimisiún 1999/10/CE, Treoir 2000/13/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoracha ón gCoimisiún 2002/67/CE agus 2008/5/CE agus Rialachán ón gCoimisiún (CE) Uimh. 608/2004 (IO L 304, 2011).

Taighde (dá ngairtear anseo feasta: BuRO) de chuid NVWA (Údarás Sábháilteachta Bia agus Táirgí Tomhaltóirí na hÍsiltíre) luachanna molta tagartha le haghaidh láithreach fhéideartha ailléirgine áirithe i dtáirge a d'fhéadfadh a bheith ina chúis le frithghníomhú ailléirgeach.² Bhí na luachanna tagartha beartaithe sealadach, ós rud é go raibh teorainn le hinfhaighteacht na faisnéise agus go raibh neamhchinnteacht ann maidir le ríomh na luachanna tagartha a bhí ar fáil agus maidir leis na héifeachtaí sláinte a d'fhéadfadh a bheith ann agus tairseach áirithe á roghnú.

In 2021, d'iarr an Aireacht Sláinte, Leasa agus Spóirt ar BuRO meastóireacht a dhéanamh ar Thuairim 2016 maidir le luachanna tagartha mar fhreagairt ar ábhair imní éagsúla ón réimse agus ó chásanna dlí i gcoinne ghníomhaíochtaí NVWA. Bhí na luachanna tagartha sin bunaithe ar an bhfaisnéis a bhí ar fáil go poiblí is bonn leis an gcóras Lipéadaithe Deonach maidir le Lorg Ailléirginí Teagmhasacha (VITAL) a d'fhorbair Biúró Ailléirgin na hAstráile agus na Nua-Shéalainne. Cruinnithe Chomhairliúcháin Saineolaithe Comhpháirteacha FAO/EDS maidir le Measúnú Riosca ar Ailléirginí Bia (dá ngairtear anseo feasta: Tionóladh Coiste Saineolaithe FAO/WHO in 2020 agus 2021. Ba é cuspóir na gcruinnithe sin, inter alia, luachanna tagartha a leagan síos. Scrúdaigh BuRO an bhfuil na luachanna tagartha a mhol Coiste Saineolaithe FAO/EDS ina gcúis le leibhéal éagsúil cosanta don tsláinte phoiblí.

Tháinig tuairim nua as measúnú BuRO in 2022.³ Go hachomair, molann BuRO luachanna tagartha a shocrú ar an leibhéal náisiúnta go dtí go mbeidh rialacha Eorpacha i bhfeidhm. Úsáidtear na luachanna tagartha sin chun a chinneadh ar cheart PAL a úsáid nó nach ceart. Tá sé tábhachtach go bhfuil an fhocláocht PAL faisnéiseach, agus go dtugann sí peirspictíocht don tomhaltóir ailléirgeach le haghaidh gníomhaíochta.

Bunaithe ar chomhairle BuRO, cinneadh na luachanna tagartha a mhol Coiste Saineolaithe FAO/WHO a úsáid mar thúsphointe. Tá na luachanna tagartha sin le plé ag an gCoiste um Lipéadú Bia faoi chuimsiú Codex agus tá siad le bunú i gcaighdeán Codex. Tá na luachanna tagartha arna moladh ag Coiste Saineolaithe FAO/WHO bunaithe ar luachanna ED₀₅ a⁴ mheastar a bheith ina dtúsphointe sábháilte. Tá sé sin éagsúil leis na luachanna tagartha a roghnaíodh in 2016 san Ísiltír bunaithe ar luach ED₀₁. Chuir BuRO na luachanna sin in iúl ag an am ar bhonn réamhchúraim, agus ar bhonn na faisnéise teoranta atá ar fáil go poiblí maidir le luachanna ED. An rogha nua de ED₀₅ mar luach tagartha ciallaíonn glacadh leis go méadaítear an dóchúlacht go mbeidh frithghníomh ailléirgeach ag othair ó 1 % go 5 % den daonra a bhfuil ailléirgí orthu. Is é seo, de réir sainmhínte, líon níos airde frithghníomhartha ailléirgeacha, atá inghlactha i súile na n-eagraíochtaí othar. Úsáid reatha ED₀₁ ní chuireann sí sochar sláinte suntasach ar fáil thar ED₀₅, mar le ED₀₅ is ar éigean go dtarlaíonn ach frithghníomhartha éadroma nó measartha. Úsáid ED₀₁, ar an láimh eile, laghdaíonn sé rogha bia na n-othar a bhfuil ailléirgí orthu, agus is é sin an fáth go bhfeictear úsáid ED₀₅ mar an chothromaíocht is

² BuRO, 2016. Tuairim maidir le dáileoga tagartha sealadacha d'ailléirginí i mbianna. Utrecht

³ BuRO, 2022. Tuairim maidir le luachanna tagartha le haghaidh ailléirginí i mbianna. Utrecht

⁴ Is é an dáileog spreagtha (ED) an dáileog ag a spreagtar imoibriú ailléirgeach. Is féidir dáileoga díspreagtha (EDanna) de bhianna ailléirgineacha a shainiú trí dháileoga tairsí a dháileadh do dhaoine aonair laistigh de dhaonra ar leith. An ED₀₅, mar shampla, ciallaíonn sé riosca iarmharach 5 %, a chiallaíonn an dáileog ag a bhfuiltear ag súil le frithghníomh i 5 % den daonra a bhfuil ailléirgí orthu. Nó, i bhfocail eile, ED₀₁ agus ED₀₅ tuarann luachanna go dtarlóidh siomptóim ailléirgeacha oibiachtúla in 1 % agus 5 % den le hailléirgí, faoi seach (Houben et al., 2020).

fearr. I ndeireadh na dála, áiríteofar leis an mbeartas ailléirgine nua go mbeidh láithreach agus easpa rabhaidh do thomhaltóirí a bhfuil ailléirgí orthu i bhfad níos iontaoifa.

I gcás roinnt ailléirginí, amhail lúipín agus soilire, níor mhol Coiste Saineolaithe FAO/WHO aon luachanna tagartha tráth dréachtaithe an bheartais nua ailléirginí. Is amhlaidh atá toisc go bhfuil difríocht idir Rialachán (AE) Uimh. 1169/2011, ina liostaítear 14 shubstaint mar ailléirginí, agus na hailléirginí bia sa Chaighdeán Codex (GSLPF). Ó shin i leith, eisíodh foilseachán ina bhfuil luachanna tagartha le haghaidh lúipín agus soilire.⁵ Níor bunaíodh na luachanna tagartha sin go fóill i gcomhthéacs Codex, agus is é sin an fáth nár áiríodh na luachanna sin sa bheartas reatha. Tá sé le cinneadh ag céim níos déanaí an gcuirfear na luachanna tagartha sin san áireamh sa Riail Bheartais.

Tá luachanna tagartha le haghaidh ailléirginí a liostaítear i Rialachán (AE) 1169/2011 ach nach liostaítear i dtogra FAO/WHO bunaithe ar ED₀₅ ó dhoiciméid bhunúsacha, amhail Tuairim BuRO. Tá na luachanna tagartha sin bunaithe ar anailís ar na sonraí eolaíochta atá ar fáil.

2. Creat dlíthiúil

Rialachán (CE) Uimh. 178/2002:

De bhun Airteagal 14 de Rialachán (CE) Uimh. 178/2002⁶, ní cuirfear bia ar an margadh mura bhfuil sé sábháilte. Agus measúnú á dhéanamh an bhfuil bia neamhshábháilte, cuirfear san áireamh, inter alia, an fhaisnéis a sholáthraítear don tomhaltóir, lena n-áirítear an fhaisnéis atá ar an lipéad, nó faisnéis eile atá ar fáil go ginearálta do thomhaltóirí maidir le héifeachtaí díobhálacha sonracha bia áirithe nó catagóire áirithe bia ar an tsláinte a sheachaint. I gcás tomhaltóirí a bhfuil ailléirgí orthu, tá sé tábhachtach go dtabharfaí rabhadh san fhaisnéis ar an lipéad má tá ailléirgin ann i gcainníochtaí a d'fhéadfadh a bheith ina riosca iarbhír. Dá bhrí sin, níor cheart PAL a úsáid ach amháin má dhealraíonn sé, in ainneoin bearta coiscitheacha, go bhfuil riosca ann do thomhaltóirí a bhfuil ailléirgí orthu. Sa chás sin, sáraíonn tras-éilliú an teorainn shábháilte.

Rialachán (AE) 1169/2011

De bhun Airteagal 9(1)(c) de Rialachán (AE) Uimh. 1169/2011, ní mór ailléirginí áirithe a úsáidtear d'aon ghnó chun bia a mhonarú nó a ullmhú agus atá fós sa táirge deiridh a léiriú ar lipéad an bhia sin. Féadfar faisnéis faoi láithreach neamhbheartaithe ailléirginí i mbia a sholáthar ar bhonn deonach.⁷ Go dtí seo, níl aon cheanglais leagtha síos ag an gCoimisiún Eorpach maidir leis an bhfaisnéis sin. Go dtí go nglacfar na rialacha comhchuíbhithe sin, is faoi na hoibreoírí gnólachtaí bia atá sé a áirithiú, i gcás ina cuirfear an fhaisnéis sin ar fáil, nach mbeidh sí míthreorach, débhríoch ná mearbhloch do thomhaltóirí.⁸ Dá bhrí sin, ní úsáidfear PAL má léirítear sa

⁵ FAO/WHO, 2023. Measúnú riosca ar ailléirginí bia: Cuid 5: leibhéal tairsí a athbhreithniú agus a leagan síos le haghaidh cnónna crainn sonracha (cnó na Brasaíle, cnó macadamia nó cnó Queensland, cnó péine), soighe, soilire, lúipín, mustaird, ruán agus coirce: tuarascáil ón gcruinniú.

⁶ Rialachán (CE) Uimh. 178/2002 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 28 Eanáir 2002 lena leagtar síos prionsabail ghinearálta agus ceanglais ghinearálta dhlí an bhia, lena mbunaítear an tÚdarás Eorpach um Shábháilteacht Bia agus lena leagtar síos nósanna imeachta in ábhair a bhaineann le sábháilteacht bia (IO L 31, 2002)

⁷ Féach Airteagal 36(3)(a) de Rialachán (AE) Uimh. 1169/2011.

mheasúnú riosca nach sáraítear an teorainn shábháilte nó nach bhfuil an riosca traséillithe inléirithe.

Aisghairfear an Riail Beartais seo nuair a bheidh rialacha bunaithe ag an gCoimisiún.

Rialachán (CE) 852/2004

In 2021, leasaíodh Rialachán (CE) Uimh. 852/2004.⁹ Áirítear sa leasú rialacha sláinteachais a thabhairt isteach chun traséilliú bia le hailléirginí a chosc nó a íoslaghdú, le linn an táirgthe phríomhúil agus ag céimeanna ina dhiaidh sin sa bhiashlabhra.¹⁰ Leagtar síos rialacha ar leibhéal Eorpach chun láithreach neamhbheartaithe ailléirginí i mbia a chosc nó a laghdú. I dTeachtaireacht 2022 ón gCoimisiún¹¹, soláthraítear tuilleadh sonraí maidir le cur chun feidhme na ndeatchleachtas sláinteachais is gá chun láithreach ailléirginí de dheasca éilliú bia a chosc nó a laghdú. Cuireann an Coimisiún béim ar go bhfuil bearta coisctheacha mar thúsphointe do bhia sábháilte, agus nár cheart lipéadú ailléirginí a úsáid riamh mar rogha réamhchúraim ar bhearta coisctheacha.

Is ráiteas ar leithligh ó liosta na gcomhábhar é lipéadú ailléirginí réamhchúraim, agus ní mór é a bheith bunaithe ar thorthaí measúnaithe riosca iomchuí arna dhéanamh ag an táirgeoir bia, ina ndéantar meastóireacht ar láithreach fhéideartha agus neamhbheartaithe ailléirginí.

3. Tionchar ar an ualach rialála

Ní thiocfaidh athruithe ar an ualach rialála ar shaoránaigh as an Riail Bheartais seo. Mar sin féin, táthar ag súil le hiarmhairtí don ualach rialála ar ghnólachtaí. Baineann na príomhualaí atá orthu le bunús a thabhairt le traséilliú a chruthú agus a chainníochtú, agus le lipéid a oiriúnú. Is éard atá i ngarmheastachán ar na cúraimí riaracháin chun traséilliú a fhíorú:

- Teagmhálacha le soláthraithe amhábhar chun sonraí cainníochtúla a fháil
- Leibhéil ailléirginí a thiontú agus a iontráil i sonraíocht agus i gcórais ghnó eile
- Sonraí agus sonraíochtaí a choinneáil cothrom le dáta
- Costais anailíse
- Oiriúnuithe ar phróisis oibre agus ar riarachán

Chun na lipéid a choigeartú, táthar ag súil go príomha le cúraimí agus costais i réimse na gcoigeartuithe foclaíochta i gcórais agus dearadh & rialú lipéad, chomh maith le costais liteagrafaíochta agus priontála. Meastar gurb ionann na costais a bhaineann leis sin agus EUR 200 000 do chuideachtaí ilnáisiúnta agus EUR 50 000 do FBManna.

⁸ Féach Airteagal 36(2) de Rialachán (AE) Uimh. 1169/2011 agus larscríbhinn I, pointe 3.7 den Teachtaireacht ón gCoimisiún maidir le cur chun feidhme córais bainistíochta sábháilteachta bia ina bhfuil dea-chleachtais sláinteachais agus nósanna imeachta atá bunaithe ar phrionsabail HACCP, lena n-áirítear cur chun cinn/solúbthacht an chur chun feidhme i ngnólachtaí bia áirithe (2022/C 355/01) (IO 2022, C 355).

⁹ Rialachán (AE) 2021/382 ón gCoimisiún an 3 Márta 2021 lena leasaítear na hlarscríbhinní a ghabhann le Rialachán (CE) Uimh. 852/2004 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le sláinteachas earraí bia a mhéid a bhaineann le bainistiú ailléirginí bia, athdháileadh bia agus cultúr sábháilteachta bia (IO L 74, 2021).

¹⁰ Féach larscríbhinn I, Cuid A, pointe 5bis agus larscríbhinn II, Caibidil IX, pointe 9 de Rialachán (CE) Uimh. 852/2004.

¹¹ Teachtaireacht ón gCoimisiún maidir le cur chun feidhme córas bainistithe sábháilteachta bia ina bhfuil dea-chleachtais sláinteachais agus nósanna imeachta atá bunaithe ar phrionsabail HACCP, lena n-áirítear cur chun cinn/solúbthacht an chur chun feidhme i ngnólachtaí bia áirithe (2022/C 355/01) (IO 2022, C 355).

4. Comhairliúchán

Maidir le hábhar, dréachtaíodh an beartas seo i gcomhar leis an NVWA agus le páirtithe leasmhara éagsúla ón réimse, lena n-áirítear Cónaidhm Thionscal Bia na hÍsiltíre (FNLI), an Lár-Oifig Trádála Bia (CBL), Cumann Céiliach na hÍsiltíre agus Fondúireacht Ailléirge Bia. Dá bhrí sin, cuireadh dréacht an Rialacháin Bheartais seo isteach le haghaidh comhairliúcháin agus pléadh é leis na páirtithe sin. Ina theannta sin, cuireadh dréacht na Rialach Beartais seo faoi bhráid na rannpháirtithe sa Chomhairliúchán Rialta ar an Acht Tráchtarraí (ROW) le haghaidh comhairliúcháin.¹² Mar thoradh ar an gcomhairliúchán sin, rinneadh coigeartuithe ar an Riail Bheartais. Cuireadh foráil a bhaineann le bianna ceardaíochta le hAirteagal 2 den Riail Bheartais seo. Tá na bianna sin faoi réir eisceachta cheana féin maidir le lipéadú cothaithe faoi Rialachán (AE) Uimh. 1169/2011. Chun críche an mheasúnaithe riosca ar an mbia ceardaí, féadfar rabhadh réamhchúraim a eisiúint i leith ailléirgin ar leith gan a léiriú gur féidir an luach tagartha a sháru. Ní mór don chuideachta atá freagrach a bheith in ann a léiriú le measúnú riosca gur féidir traséilliú a dhéanamh leis an ailléirgin ábhartha sa chleachtas. Ní fhéadfar rabhadh réamhchúraim a thabhairt ach amháin i gcás na n-ailléirginí atá liostaithe san Iarscríbhinn. Ar deireadh, soiléiríodh an meabhrán míniúcháin ar roinnt pointí.

5. In-fhorfheidhmitheacht agus indéantacht

Rinne NVWA measúnú ar dheardh na Rialach Beartais seo i dtéarmaí in-fhorfheidhmitheachta, infhorfheidhmitheachta agus díonadh ar chalaiois. Tá NVWA den tuairim go bhfuil na leasuithe atá beartaithe in-fhorfheidhmithe, indéanta agus go bhfuil siad slán ar chalaiois tar éis roinnt pointí a shoiléiriú. Cuirfear acmhainneacht chigireachta NVWA san áireamh sa chéad phróiseas eile den phlean bliantúil.

Soiléirítear leis an Riail Bheartais seo cathain a bhíonn traséilliú ann le hailléirginí agus cathain ba cheart lipéadú ailléirginí a chur i bhfeidhm mar réamhchúram. Mura gcuirfear lipéadú ailléirginí i bhfeidhm go mícheart mar bheart réamhchúraim, féadfaidh NVWA gníomhaíocht forfheidhmiúcháin a dhéanamh ar bhonn Airteagal 14 de Rialachán (CE) Uimh. 178/2002. Más rud é, mar bheart réamhchúraim, go gcuirtear lipéadú ailléirginí i bhfeidhm go mícheart, féadfaidh NVWA gníomhaíocht forfheidhmiúcháin a dhéanamh ar bhonn Airteagal 36(2) de Rialachán (AE) Uimh. 1169/2011.

6. Fógra a thabhairt

Tugadh fógra faoi dhréacht na Rialach Beartais seo an [dáta] chuig an gCoimisiún Eorpach chun Airteagal 5(1) de Threoir (AE) 2015/1535 a chomhlíonadh.¹³ Tá gá le fógra a thabhairt don Choimisiún Eorpach, ós rud é go bhféadfadh rialacháin theicniúla de réir bhrí Threoir (AE) 2015/1535 a bheith in Airteagal 2. **PM**

¹² Cuimsíonn an ROW ionadaithe ó ghnólachtaí (tionscal agus trádáil), tomhaltóirí, Aireachtaí (go háirithe an Aireacht Sláinte, Leasa agus Spóirt agus an Aireacht Talmhaíochta, Dúlra agus Cáilíochta Bia) agus Údarás na hÍsiltíre um Shábháilteacht Táirgí Bia agus Tomhaltóirí [NVWA].

¹³ Treoir (AE) 2015/1535 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Meán Fómhair 2015 i dtaca le nós imeachta faisnéise maidir le forálacha teicniúla agus rialacha i ndáil le seirbhísí na socháí faisnéise (códú) (PbEU 2015, L 241).

II. Airteagal ar airteagal

Airteagal 2 agus an Iarscríbhinn

Ní chuirtear lipéadú réamhchúramach ailléirginí i bhfeidhm ach amháin maidir le bia nó deochanna a d'fhéadfadh, in ainneoin bearta coisctheacha, riosca iarbhír a chruthú do thomhaltóirí a bhfuil ailléirge bia orthu.

Is é an túsphointe nuair a úsáidtear lipéadú ailléirginí mar bheart réamhchúraim go bhfuil sé d'oibleagáid ar oibreoirí gnólachtaí bia faisnéis shoiléir chothrom faoi bhia a chur ar fáil do thomhaltóirí. Ciallaíonn sé sin nár cheart go gcuirfeadh an fhaisnéis sin tomhaltóirí ar míthreoir ná mearbhall orthu agus gur cheart go mbeadh sí bunaithe, i gcás inar gá, ar shonraí eolaíocha. Déanfar measúnú riosca chun a chinneadh an bhfuil gá le lipéadú ailléirginí mar réamhchúram agus nach bhfuil sé míthreorach. Dréachtaíodh treoir ina leagtar amach na ceanglais maidir le measúnú riosca.¹⁴ Suítear le measúnú riosca an bhfuil riosca iarbhír ann don tomhaltóir ailléirgeach i gcás traséillithe. Úsáidfeadh dáileoga tagartha bunaithe ar shonraí eolaíochta don mheasúnú riosca.

Má rinneadh gach beart coisctheach agus má léirítear ina dhiaidh sin leis an mbailíochtú agus leis an measúnú riosca gur sáraíodh an luach tagartha agus go bhféadfadh riosca a bheith ag baint le traséilliú dosheachanta don tomhaltóir ailléirgeach, is gá lipéadú ailléirginí a úsáid sa chás sin mar réamhchúram chun tomhaltóirí a chur ar an eolas.

I gcás ina n-úsáidtear lipéadú ailléirginí mar réamhchúram, beidh na nithe seo a leanas mar thaca leis:

- faisnéis lena léirítear gur féidir le tras-éilliú tarlú iarbhír sa chleachtas;
- measúnú riosca (féach thuas) ina léirítear go sáraíonn méid na hailléirgine an teorainn shábháilte; agus
- doiciméadacht ina léirítear go ndearnadh bearta coisctheacha, agus nach n-úsáidtear lipéadú ailléirginí mar réamhchúram seachas bearta coisctheacha a dhéanamh.

Níor cheart ailléirginí a luaitear i lipéadú ailléirginí mar réamhchúram a bheith liostaithe i liosta na gcomhábhar cheana féin. Cé is moite de phacáistiú ilbhailiúcháin, i gcás ina ndéantar roinnt leaganacha a phacáistiú, amhail seacláidí measctha, uachtair reoite nó sneaiceanna. Féadfar achoimre a dhéanamh ar liosta na gcomhábhar do gach táirge sa phacáistíocht. Tá feidhm aige sin freisin maidir le lipéadú ailléirginí mar réamhchúram.

Úsáidfeadh an fhoclaíocht 'Féadfaidh xxx a bheith ann' nó 'Níl sé oiriúnach do xxx' nuair a chuirtear lipéadú réamhchúraim i bhfeidhm. Cuireann an fhoclaíocht seo in iúl go soiléir don tomhaltóir go bhfuil fíorbhaol ann go mbeidh ailléirgin (méid áirithe) i láthair sa bhia atá i gceist.

An Státrúnaí Sláinte Poiblí, Leasa agus Spóirt,

¹⁴ Treoirlínte maidir le tras-éilliú ailléirginí. FNLI, CBL agus NVWA. Leagan Aibreán 2024.